

KODE

KUNSTMUSEENE I BERGEN

ÅRSRAPPORT 2015

Design:
Overhaus

Trykk:
Molvik

Alle foto:
Dag Fosse (KODE), om ikke annet er spesifisert.

KODE Kunstmuseene i Bergen

E-post: post@kodebergen.no

Telefon: 53 00 97 04

www.kodebergen.no

ÅRSRAPPORT 2015 KODE

På omslaget ser vi et utsnitt av Marit Helen Akslens *Hidden Agenda* (1999), i 2015 vist i KODEs samlingsutstilling *Myke monumenter*. Her er stive skjortesnipper satt sammen til et sirlig, repetitivt mønster. Tittelen og materialene som er brukt gir assosiasjoner til stramme uniformerte personer, kraver uten kropp og ansikt, skjulte og sammenfiltrede maktspill. Et vakkert, men foruroligende verk som trekker linjer fra tekstilenes intimsfære, gjennom historien og frem til dagens samfunn.

INNHOOLD

Hilsen fra styreleder	06
Dette er KODE	08
Besøksstall	10
Intervju med direktør Karin Hindsbo	12
Organisasjon	18
Utstillinger	20
Konserter	24
Fra barn til senior	28
Forvaltning	30
Konservering	32
Publikasjoner	33
Forskning	34
Sagt om KODE	36
Kommunikasjon	38
Økonomi	41

HILSEN FRA STYRELEDER

2015 har vært et begivenhetsrikt år for KODE, både på utsiden og innsiden av museet. Praktfulle Troldsalen ble i mai gjenåpnet av statsminister Erna Solberg etter omfattende renoveringsarbeid. Fem veldig ulike, men sterke utstillinger har skapt debatt og nådd mange forskjellige publikumsgrupper. Komponisthjemmene arrangerte over 400 konserter. Og selv om KODE 1 har måttet holde stengt på grunn av nødvendig oppussing, har museet holdt på de gode besøkstallene. Året har vært preget av viktige løft innen sikkerhet og drift. Forebyggende sikkerhetstiltak er gjennomført på Troidhaugen, Lysøen og Siljustøl, mens KODE 1 får sin første helhetlige oppgradering på 120 år. Etableringen av KODEs forskningscenter for Astrup og landskapskunst er en faglig satsning som lover godt for fremtiden. Styret vil takke KODE-direktør Karin Hindsbo og alle medarbeidere for fabelaktig innsats i 2015. Nå skal veien videre pekes ut. Den styrebestilte strategien frem mot 2026 er under utforming, slik at vi sammen med ledelsen, alle museets ansatte, eiere og besøkende kan sette oss nye og stolte mål for KODE.

Henning Warloe,
styreleder

J.C. Dahl: Natlandsbotten, Bergen (1840).

DETTE ER KODE

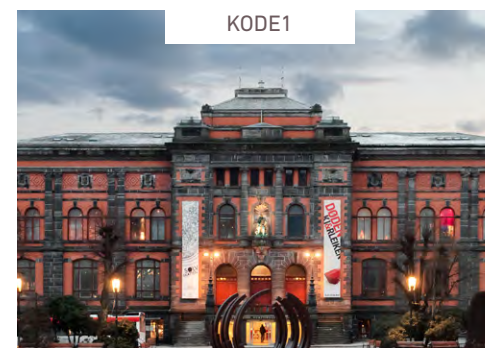
Det eneste museum i sitt slag.

KODE er både kunstmuseer og kunstnerhjem. Et unikt museum for kunst, kunsthåndverk, design og musikk. Her finner du Norges nest største kunstsamling, med tetposisjon på Nikolai Astrup, Edvard Munch, J.C. Dahl og norsk sølvkunst. Vi har Nordens største samling av Paul Klee og kinesisk kunst, og landets første kunstmuseum for barn. For ikke å glemme Edvard Griegs verdensberømte komponisthjem Troldhaugen, Ole Bulls eventyrlige Lysøen og Harald Sæveruds mytiske Siljustøl.

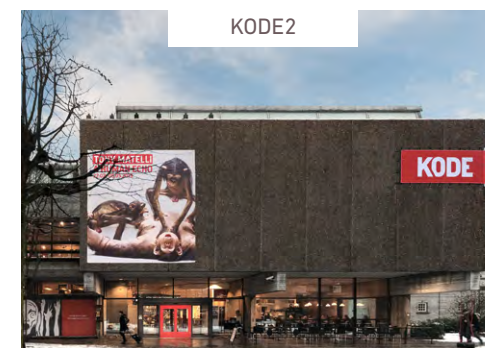
Dette gjør KODE til et sammensatt museum, men med en sterk helhet. Kunst, musikk og naturopplevelser går opp i en høyere enhet. Fra denne unike posisjonen kan KODE være et stolt og særpreget museum i nasjonal og internasjonal sammenheng, som setter agenda og plasserer kunst og musikk i det offentlige ordskiftet.

KODE er et «livsløpsmuseum», for å sitere forfatter Gunnhild Øyehaug. I en artikkel i Aftenposten beskriver hun hvordan hun i en tøff og ensom periode fant mening i kunsten: «Takk og lov for KODE. Dit sokna eg, som var det ei kyrkje.» Hun beskriver KODE som et tilfluktssted som formet henne i ungdommen, et rom hun kan utvikle seg i sammen med sine barn, et sted som vil berike tilværelsen i alderdommen.

Dette er viktig for KODE. Vi skal bety noe for mennesker gjennom hele livet, i flokk eller alene. Kunst og musikk er viktig for samfunnet og for vår eksistens. Vi skal vise dette, uten postulater og fordommer.

KODE1

KODE2

KODE3

KODE4

Troldhaugen

Lysøen

Siljustøl

KODE
KUNSTMUSEENE I BERGEN

BESØKSTALL

Billettsalget øker.

I 2015 er vi stolte av å opprettholde besøkstall og aktivitetsnivå, selv med KODE 1 stengt hele året på grunn av rehabilitering. Denne arenaen hadde 22 941 besøkende i 2014. Det stabile besøkstallet skjuler dermed at besøket ved de andre arenaene i sentrum har økt med 29%.

Det totale antall besøkende ved museet var på 185 327 i 2015, hvorav 107 111 er betalte billetter. Dette gir en fremgang på 5,5% i billettinntekter. Egeninntjeningen har gått opp både ved komponisthjemmene og museumsbyggene i sentrum. Det samsvarer med våre mål om å gjøre hvert besøk mer lønnsomt, for museet og for Bergen. Også salget i KODEs museumsbutikker har økt i 2015.

Det sekscifrede antall besøkende som årlig bruker KODEs spisesteder eller Troidhaugens, Lysøens og Siljustøls store naturområder for rekreasjon, registreres per dags dato ikke i våre besøkstall.

185 327

Besøkende til
KODEs museer i 2015

TOTALT
KODE 1*,2,3 & 4

111 701

*KODE1 var stengt hele 2015. Besøkstall
KODE1 2014: 22 941

TOTALT
KODEs komponisthjem

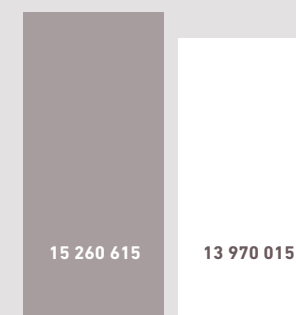
73 626

107 111

Antall betalte billetter til
KODEs museer i 2015

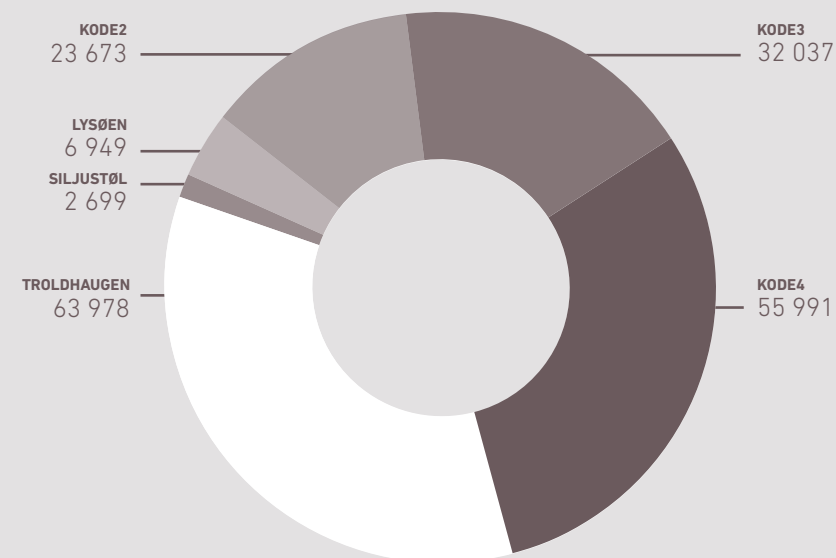
ØKNING I BILLETTINTEKTER:

+ 5,5%

2015

2014

–KULTUREN ER VIKTIGERE ENN NOEN GANG

Direktør Karin Hindsbo gjør opp status for 2015 – og ser fremover.

For å gå rett til kjernen: Hvilken rolle skal KODE spille i folks liv?

– I en tid preget av konflikter, frykt, finanskriser og ulikheter er kulturen viktigere enn noen gang. Den fungerer som identitetsbygger, som brobygger på tvers av bakgrunn, utdanning og språk. Kunst og musikk kan gi rene meditative opplevelser, rekreasjon og nye ideer. KODE ønsker å trekke frem både det ubehagelige og det vakre ved tilværelsen og menneskesinnet. Kunsten lærer oss historien å kjenne, men gir oss også perspektiver på samtiden, fremtiden og på oss selv. Slik skal KODE være et museum for Bergen, for Vestlandet, for Norge, for den norske kulturarven og for turistnæringen, men først og fremst er vi til for *mennesker*. Et sted der folk kan finne trøst, inspirasjon, forundring eller kunnskap i alle livets faser.

KODE skal også være et museum som setter agenda, som stikker hodet frem og deltar i diskusjoner. Hvorfor?

– Det er en sterkt visuell verden vi lever i, som vi ikke har grep om. Vi bruker og deler bilder som aldri før. De spres på tvers av kontinenter på et øyeblikk, men vi vet ikke nok om hvordan bilder kan brukes og misbrukes. En global, digital verden åpner muligheten for fellesskap, men her kan det også graves dype grøfter. Derfor er det helt nødvendig at den visuelle kunsten har en sentral posisjon i kulturlivet og samfunnsdebatten. Slik jobber vi aktivt med å plassere kunst i det offentlige ordskiftet og åpne opp den store samtalen om kunst og kultur. Ikke bare gjennom utstillinger, konserter, samtaler og formidling, men også gjennom å starte debatter, delta i det offentlige ord-

Karin Hindsbo, direktør for KODE

skiftet og skrive om hvorfor kunst spiller en viktig rolle for oss og samfunnet vi lever i. Vi jobber etter et *show don't tell*-prinsipp i KODE. Vi vil ikke hevde at kunst og kultur er viktig, vi vil *vis* det.

Har du noen eksempler?

– Utstillinger som Sükran Morals *My Pain My Rebellion* og *Kunst i kamp* har stilt oss overfor alvorlige og ubehagelige emner. Begge utstillingene viser hvilken makt det visuelle kan ha. Moral skaper debatt ved å gjøre store vanskelige problemstillinger, som vold mot kvinner, omskjæring og homofobi, til noe nært og fysisk for publikum. Ved å vise hvordan nazistene brukte kunst og musikk som en del av sitt propagandaapparat, også her i Norge, løftet *Kunst i kamp* frem en mørk og ukjent del av vår nære krigshistorie. Utstillin-

gen *Myke monumenter*, som besto av norsk samtidstekstilkunst, var også full av sterke fortellinger. For eksempel en vegg der skudd- og kulehull fra krigssituasjoner i Midtøsten var gjenskapt med vev, eller et nydelig, dramatisk teppe laget av aske fra et nedbrent asylmottak. Tekster og debattinnlegg i avisene er også en del av KODEs samfunnsoppdrag. Vi skal løfte debattene ut av utstillings- og konsertsalene og gjøre samtalen om kunst tilgjengelig og åpen.

2015 har også vært preget av viktig forvaltningsarbeid, det man kan kalle den «usynlige» delen av museumsvirksomheten?

– Mange er nok ikke helt klar over hvor omfattende KODEs virksomhet er. Vi består av syv arener med over 400 konserter og nærmere 1500

Fra Sükran Morals videoverk Marriage With Three Men (2010).

FOTO: Galeri Zilberman/Sükran Moral

Marit Justine Haugens COAL (2010) ble vist som en del av utstillingen Myke monumenter, og er laget av kullstøv fra et nedbrent asylmottak.

formidlingsarrangementer årlig. I tillegg forvalter vi totalt 17 kulturhistoriske bygg, hele 900 mål med naturområder og 50.000 gjenstander. I dette ligger det et stort behov for oppgraderinger, vedlikehold og forvaltning. Fordi vi har prioritert dette arbeidet tungt i 2015, har vi på kort tid kommet langt på vei mot sunnere og sikrere bygg. Dette er en forutsetning for at vi skal ivareta vår kjerneoppgave: å forvalte landets kulturarv og -skatter. Den «usynlige» virksomheten, danner altså grunnlaget for at vi skal kunne gjøre vårt utadrettede arbeid. At vi har satset på oppgraderinger på bygg og samling nå, vil byen og publikum få stor glede av i årene som kommer. Samtidig er jeg stolt over at vi holdt oppe besøkstall, aktivitetsnivå og det kunstnerisk tilbudet, selv i et år med store utfordringer på forvaltning og en veldig vanskelig økonomisk situasjon.

Hvilke økonomiske utfordringer har det vært?

– Pensjonsforpliktelsene rammet oss hardt, noe som gikk utover både egenkapitalen og driftsbudsjettet. Dette er en utfordring som ikke bare gjelder for oss, men en rekke andre norske kulturinstitusjoner. I tillegg kom uforutsette utgifter som følge av takrehabilitering og tap av inntekter på grunn av en stengt arena. Vi ble dermed smertelig klar over hvor sårbare vi er, selv for små forandringer og uventede utgifter. Dette skyldes at KODEs budsjett er nøkternt og i stor grad bundet opp i driftskostnader. Situasjonen i 2015 ble kritisk, men vi jobbet hardt med å forbedre økonomien gjennom hele året og reddet et godt resultat. Samtidig ser vi at ressursene våre er for knappe. Regner man på det, har vi kun 7,5 ansatte per museumsbygg. Det eneste grunnen til at vi klarer å levere så gode

resultater som vi gjør, er at vi har ekstraordinært flinke og engasjerte medarbeidere. Men vi må ta vare på dem, og vi er nødt til å tilføre institusjonen nye ressurser for å kunne fremover kunne fortsette det gode arbeidet. Vi er klare for å gjøre vår del av jobben her, men er samtidig helt avhengig av at de offentlige tilskuddsgiverne forstår alvoret og også følger opp.

Samtidig har KODE også i 2015 jobbet målrettet med å innhente private midler?

– Ja, det er selvfølgelig morsomt for oss å kunne motta 10 prosent av den samlede potten for Kulturdepartementets gaveforsterkningsordning i 2015, men enda viktigere er det å se den store gevinsten ved et godt samarbeid mellom kulturlivet og det private. Kulturen og næringslivet har mye å lære av hverandre. Her kan det skapes nye innovative løsninger og muligheter. Når ulik kompetanse og ekspertise utveksles, kan vi utrette store ting for regionen og landet. Når vi nå opplever nedgangstider i flere bransjer, er det ekstra viktig med et tett samarbeid mellom kulturen og næringslivet. Vi vet at kulturturnister legger igjen langt mer penger i regionen enn det naturturnister gjør. En bred og felles satsning på å få kulturturnister til Bergen, på å promotere kulturbyen Bergen, kan gi servicenæringen og handelsstanden et løft.

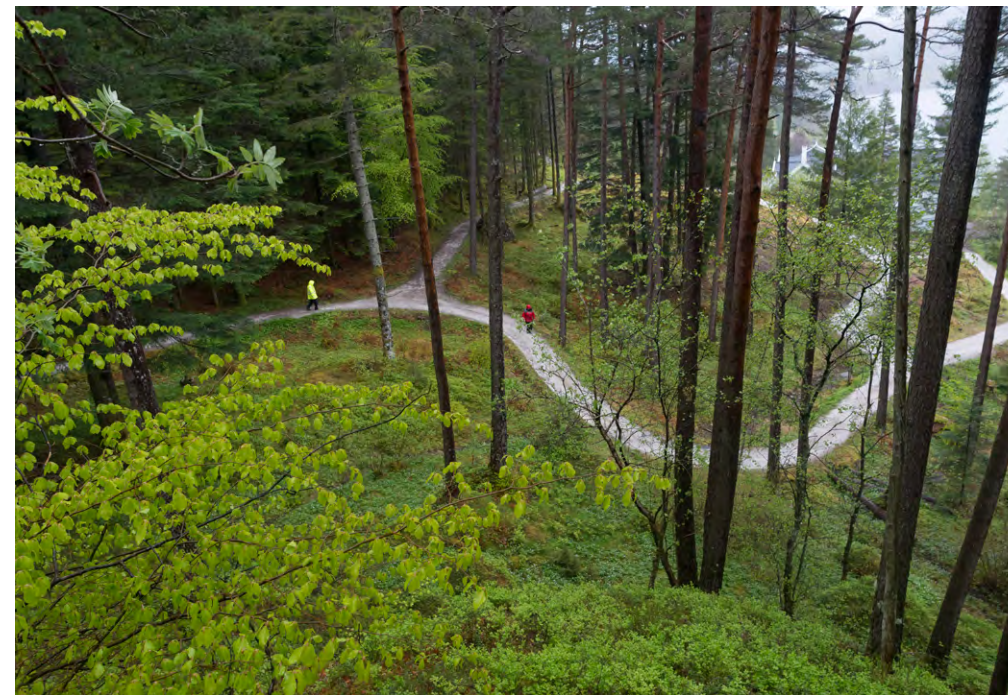

Nye Troltsalen på Trolldhaugen. Edvard Griegs villa i bakgrunnen.

Slik kan KODE bidra med mer enn *kulturell* kapital til Vestlandet. Åpningen og ferdigstillingen av Troltsalen, som var mulig takket være en rekke offentlige og private bidragsytere, er et perfekt eksempel på dette. Konsertsalen er ikke bare et markant løft for KODE, men for hele den klassiske musikken i Norge og dens fremtid.

Et annet eksempel er jo samarbeidet med Sparebankstiftelsen DNB, som i 2015 resulterte i et helt nytt forskningssenter ved KODE?

– Vi har lenge hatt et enestående samarbeid med Sparebankstiftelsen DNB, og vi er nå blitt enige om å etablere et forskningssenter for Nikolai Astrup og landskapskunst. Stiftelsen har i første omgang bevilget generøse 10 millioner til senteret. Det er fantastisk at det sitter kunstengasjerte nøkkelpersoner som Anders Bjørnsen og André Støylen i stiftelsen, og vi er også så heldige at den anerkjente MaryAnne Stevens, tidligere direktør ved Royal Academy of Arts, er med på prosjektet. Senteret vil formalisere samarbeidet mellom Universitet i Bergen og KODE, og gi forskningen i regionen et betydelig løft. Slik skal Astrup få sin fortjente status i kunsthistorien, men arbeidet skal også resultere i ny forskning på koblinger mellom kunst og landskap. KODEs unike kombinasjon av kunstmuseer, komponisthjem og naturområder kommer dermed til sin fulle rett.

Hver vår arrangeres turmarsj på skjellsandbelagte stier i den eventyrlige naturen på Lysøen.

Også det interne landskapet i KODE har tatt tydeligere form i 2015?

– Siden konsolideringen i 2006 har museet gått fra å være en paraplyorganisasjon bestående av fem autonome museer til å bli én sammensmeltet organisme. Det har vært en krevende og omfattende prosess, men i 2015 kan vi si at KODE har tatt lange steg i retning av å fullføre omorganiseringen. Det fantastiske er at den nye organisasjonen har blitt til gjennom tett dialog og samspill mellom ledelse, ansatte, tillitsvalgte og styre. KODE er velsignet med fantastiske og engasjerte medarbeidere som hele veien har bidratt konstruktivt og kreativt i denne prosessen! Vi har en enestående organisasjon og er en av de fineste arbeidsplassene i Norge.

ORGANISASJON

Et moderne og profesjonalisert museum.

I 2015 har KODE fullført omorganiseringen etter konsolideringen, slik at museet fullt kan ta ut driftsfordelene ved sammenslåingen. Det er etablert seks nye avdelinger, utarbeidet nye arbeidsavtaler og stillingsinstruksjer til alle ansatte og gjennomført samlokalisering av kontorer.

En ny ledergruppe er satt sammen. Til den er det rekruttert spisskompetanse på økonomi og kommunikasjon, pluss den første sikkerhetssjefen i museets historie, hentet fra Bergen Havn, Vestlandets nest største sikkerhetsstilling. Markedssjef og kunstfaglig sjef er rekruttert internt. I 2016 tiltrer ny HR-ansvarlig.

Prosessen er landet i løpet 12 måneder, i tett dialog med tillitsvalgte, forbund og spesialister på arbeidsrett. Med organisasjonsarbeidet fullført har vi startet jobben med en overordnet strate-

giprosess, utstillingsplan og detaljerte handlingsplaner. Strategien strekker seg frem til 2026 og vedtas i styret i 2016.

Parallelt utvikles en ny kommunikasjonsstrategi, som skal styrke profileringen av KODEs særegne kombinasjon av kunstmuseer og kunstnerhjem – lokalt, nasjonalt og internasjonalt.

Styret har i 2015 bestått av:

Torger Ødegaard, leder (*Bergen kommune*), **Ruth Brudvik, nestleder** (*Bergen kommune*), **Mona Røsvik Strømme** (*Hordaland fylkeskommune*), **Henrik von Achen** (*Universitetet i Bergen*), **Åsta Otteren Ellingsen/Vibeke Harild** (*Representantskapet*), **Tine Fure Hayes** (*ansatt*), **Natalia Pasko** (*ansatt*)

Vara: Dag Skansen (*Bergen kommune*) Inger Johanne Seim (*Bergen kommune*) Inger Ulvund (*Hordaland fylkeskommune*) Signe Bakke (*Universitetet i Bergen*) Vibeke Harild/Åsta Otteren Ellingsen (*Representantskapet*) Frode Sandvik (*ansatt*)

Ny styreleder fra 1.1.2016: Henning Warloe.

Representantskapet

Ordfører er Oddmund Søylen (*Bergen kommune*).

For øvrig består representantskapet av en representant fra disse organisasjonene:

Bergen Arkitekt Forening, Bergen Kunstmuseums Venner, Bildende Kunstneres Forening Hordaland, Permanentens Venner, Fartein Valens Minne, Hordaland fylkeskommune, Institutt for kulturstudier og kunsthistorie (UiB), Kunst- og designhøgskolen i Bergen, Lysøen-kretsen, Museet Lysøen/Fortidsminneforeningen, Musikernes Fellesorganisasjon, Norske Kunsthåndverkere Vest Norge, Os kommune, Siljustøls Venner, Stiftelsen Siljustøl, Stiftelsen Vestlandske Kunstindustrimuseum, Trolldhaugens Venner
Representantskapet holdt møte 16. november 2015.

UTSTILLINGER

Sette agenda, skape debatt.

Fra åpningen av Sükran Morals
My Pain My Rebellion.

De suksessrike utstillingene *Kunst i kamp* og *Sükran Moral: My Pain My Rebellion* tok tak i aktuelle tema som sensur, ukjent krigshistorie, vold mot kvinner, båtflyktninger og krigens uskyldige ofre. Slik setter KODE agenda med sine utstillinger.

Museet presenterte i 2015 også en helt ny utstilling for barn, basert på illustrasjoner fra norske bildebøker. Utstillingen *Drømmedryss* ligger i Kunstlab, som er KODEs permanente museum for barn og unge. I tillegg viste KODE utstillingene *Beyond Glaze* (norsk og kinesisk samtidskeramikk) og *Myke monumenter* (norsk tekstilkunst fra de siste 25 årene). KODE hadde 5 nye utstillinger i 2015. 4 av disse var egenproduserte.

Et annet viktig prosjekt i 2015 har vært forberedelsene til den store internasjonaliseringen av Nikolai Astrup. Sparebankstiftelsen DNB står

i 2016 bak Astrup-turneen, som skal til London, Tyskland og Henie Onstad. Siden KODE huser verdens største Astrup-samling, er museet en sentral bidragsyter og utlåner til den internasjonale satsningen, som styrker museets posisjon i utlandet og inspirerer til liknende prosjekter i fremtiden.

1. BEYOND G(L)AZE

23. JANUAR-12. APRIL, KODE 2

Norsk og kinesisk samtidskeramikk, en utstilling som gjennom kunstverk peker på likheter og forskjeller mellom to kulturer som gjerne oppfattes som svært ulike. Produsert i samarbeid med Norwegian Crafts og Suzhou Jinji Lake Art Museum i Kina.
Kuratert av Feng Boyi og Wang Dong (Kina),
Heidi Bjørgan og Bjørn Inge Follevaag (Norge)

2. DRØMMEDRYSS

17. APRIL-30. APRIL 2017,
KUNSTLAB/KODE 4

Utstilling som tar store og små inn i et fantasifulle drømmeunivers gjennom illustrasjoner fra norske, aktuelle bildebøker og gjenstander fra museets samling.
Kuratert av KODEs formidlingsavdeling

3. MYKE MONUMENTER

22. MAI-4. OKTOBER, KODE 2

Norsk tekstilkunst fra de siste 25 årene, alle de utstilte verkene var laget av kvinnelige kunstnere og hentet fra KODEs samling.
Kuratert av Trond Lindahl og
Jorunn Haakestad, KODE

4. KUNST I KAMP

4. SEPTEMBER-7. FEBRUAR 2016, KODE 4

Forteller om et mørkt kapittel i norsk og europeisk kunsthistorie, om hvordan kunst og kunstinstitusjoner ble satt i spill av nazistene og gjort til en del av deres omfattende propagandaapparat.
Kuratert av Frode Sandvik og
Line Daatland, KODE

5. SÜKRAN MORAL:

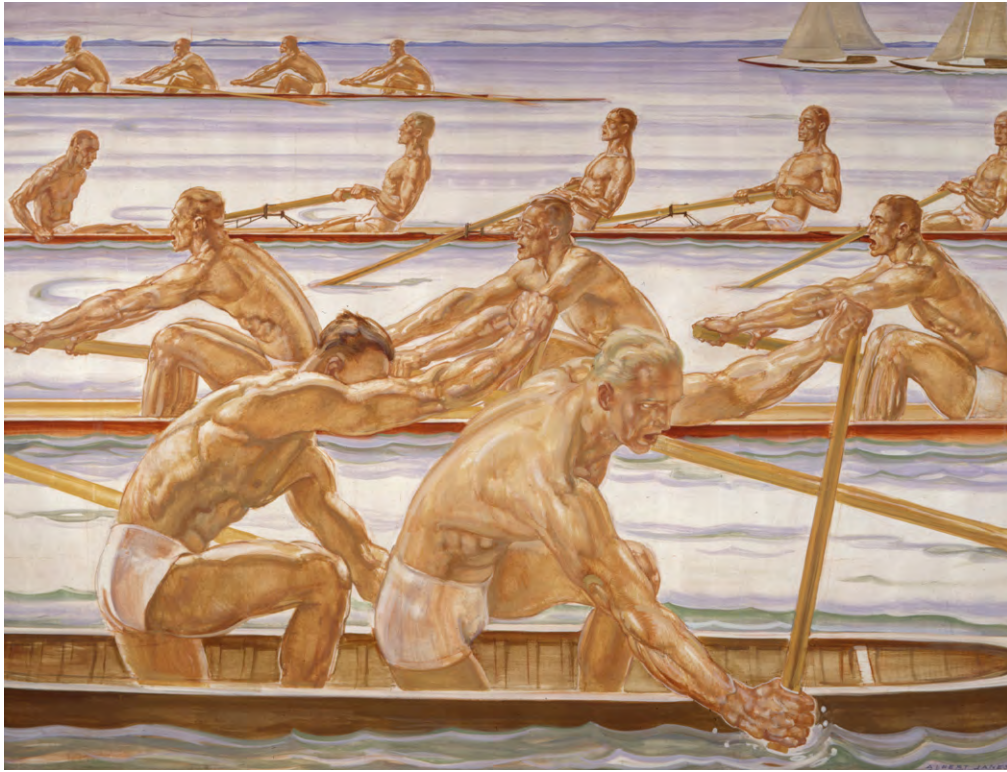
MY PAIN MY REBELLION

30. OKTOBER-3. APRIL 2016

Den største separatutstillingen i den kontroversielle, tyrkiske samtidskunstnerens karriere. Barnebruder, vold mot kvinner, omskjæring, homofobi og flerkoneri er bare noen av temaene som berøres i utstillingen.
Kuratert av Marie von Möller og
Eli Okkenhaug, KODE

«Jeg har gåshud på ryggen og klump i halsen fra det øyeblikket jeg kommer inn i utstillingen»

Mona Pahle Bjerke, NRK, om My Pain My Rebellion.

Albert Janesch: Wassersport (1936). Fra Kunst i kamp.
(Deutsches Historisches Museum, Berlin)

Åshild Kanstad Johnsen,
fra boken Kubbe lager museum (2010). Fra Drømmedryss.

Steinar Haga Kristensen: Despair in clay (2012). Fra Beyond G(l)aze.

Inger Johanne Rasmussen: Rød hage (2001). Fra Myke monumenter.

Sükran Moral: Artist's Mirror (2014).
Fra My Pain My Rebellion. (Galeri Zilberman/S.Moral)

KODES KOMPONISTHJEM

Unike arenaer for musikk, natur og historie.

Fiolinist Sonoko Miriam Shimano Welde og pianist Ole Christian Haagenrud holdt konsert i den praktfulle villaen på Lysøen.

Med sin kobling av musikk, natur og historie i tre store kunstnerskap, representerer Lysøen, Trolldhaugen og Siljustøl noe helt spesielt i internasjonal museumssammenheng. Våre tre verdensberømte bergenske musikere og komponister åpner dører til historiske og musikalske verdener, og uteområdene blir en stadig viktigere kilde til rekreasjon og naturoplevelser for mange. KODE har store ambisjoner for sin rolle som musikkformidler, og komponisthjemmene

representerer i dag en av Norges mest aktive kammermusikkscener.

I 2015 arrangerte vi hele 417 konserter, de fleste på Trolldhaugen, men også på Siljustøl og Lysøen. På Lysøen trappet vi i 2015 opp med flere konserter og arrangementer gjennom sommeren enn før, og resultatet er blitt et mer omfattende sommerprogram med aktiviteter hver helg på øyen gjennom hele sommeren for publikum i alle aldre. På Siljustøl samler de årlige uten-

Den 15. juni ble Edvard Griegs fødselsdag markert med hagefest og konserter på Trolldhaugen.

dørsarrangementene, familiedagen under Festspillene og juletretenningen i desember, flere tusen besøkende. Vi har også i 2015 hatt egne formidlingsprosjekter for barnehager på Siljustøl, støttet av Den kulturelle bæremeisen, med Harald Sæveruds musikk i sentrum. Mange barn i Bergen har sine første møter med den klassiske musikken nettopp på Siljustøl.

I tråd med ambisjonene om å styrke KODEs unike kombinasjon av visuell kunst og musikk,

har vi presentert flere tverrfaglige arrangementer. I forlengelse av Kunst i kamp-utstillingen i sentrum, presentert vi en egen konsertserie på Trolldhaugen med musikk farget av krigens ideologi, motsetninger og erfaringer. Konsertene med musikk av landssvikdømte komponister og såkalt «degenerert» musikk skapte både engasjement, debatt og presseoppslag.

KODEs tre komponisthjem er sentrale arenaer under Festspillene i Bergen.

Sigurd Sandmo,
direktør for KODEs komponisthjem.

– EN AV VERDENS VAKRESTE MUSIKKSALER

– I 2015 sluttførte vi andre byggetrinn av Trolldalens storstilte rehabilitering. Totalt har oppgraderingen kostet over 20 millioner kroner siden prosjektet ble påbegynt i 2012, og har i all hovedsak vært finansiert med private midler. Norwegian Hull Club har vært prosjektets hovedsponsor fra arbeidene startet, og vi har mottatt betydelig støtte også fra Sparebankstiftelsen DNB, DNV GL, Kulturdepartementet, Trolldalens Venner og flere. Bergen kommune har i tillegg stått for omfattende utendørsarbeider, med nytt inngangsparti og en ny gangvei på området. I 2015 har salen også fått nytt

akustikkanlegg, finansiert av Trolldalens venner.

Sluttføringen av den storstilte oppgraderingen av salen har gitt en ny og bedre infrastruktur for både konsertpublikum og museumsbesøkende, og gjør det mulig å tenke ambisiøst og langsiktig om Trolldalens videre utvikling som både museumsarena og konsertscene. Salen ble formelt gjenåpnet av statsminister Erna Solberg 26. mai 2015. Vi er dypt takknemlige overfor alle våre støttespillere i dette viktige prosjektet. KODE og Bergen har nå en av verdens vakreste kammermusikkaler.

På Siljustøl er det gjennomført store byg-

Fra gjenåpningen av Trolldalens 26. mai.

ningsmessige oppgraderinger i samarbeid med Bergen kommune. På Trolldalens er taket på Komponisthytten rehabilitert etter antikvariske prinsipper. På Lysøen er viktige skjøtselstiltak på uteområdet igangsatt, blant annet med nye gjestekaier og badeplass i Apalviken, i samarbeid med Lysøens venner og Fortidsminneforeningens Lysøenutvalg. Vi takker venneforeninger og andre samarbeidspartnere for innsatsen i 2015!

Sigurd Sandmo,
direktør for KODEs komponisthjem

FRA BARN TIL SENIOR

Et livsløpsmuseum.

KODE legger stor vekt på åpne tilbud til barn, unge, studenter, eldre og særskilte grupper. Totalt hadde KODE 1449 formidlingsarrangementer i 2015, rettet mot barnehager, videregående skole, fengsler, universitet og høyskoler. KODE tilbød 15 ulike skoleprogram gjennom den Den kulturelle skolesekken i 2015, og utviklet et titalls formidlingsopplegg sammen med Kriminalomsorgen, Studentersamfunnet og Senioruniversitetet. Satsningen på barn og unge er gjennomgående i hele museet, særlig gjennom Kunstlab og formidlingsløp ved Komponisthjemmene. Det ble i 2015 gitt ut to barnebøker: «Astrup si magiske verd», i norsk og engelsk versjon, og aktivitetsboken «Skriiible», som tar barn med inn i museets samling. KODE startet også opp prosjektet «KODE Klar», et svært populært tiltak for å øke kunstinnteressen blant unge mellom 15-20 år.

1449
formidlings-
arrangementer

– Vi har allereie oppdaga at vi tolkar kunstverka på ulike måtar. Det blir det gode diskusjoner av. 17 år gamle Sigrd Marie Valør Kvinnsland ble intervjuet av Bergens Tidende i forbindelse med KODE Klar.

FORVALTNING

Store og fundamentale løft.

Taket på KODE 1 ble i 2015 skiftet ut, som del av en omfattende oppgradering av hele bygget.

I mai sto nye Troldsalen ferdigstilt på Troldhaugen. Den omfattende oppgraderingen har kostet over 20 millioner kroner, fordelt på private og offentlige bidragsytere, som Norwegian Hull Club, DNV GL, Bergen kommune og KUD.

Våren 2015 ble det store renoveringsarbeidet på KODE 1-bygget fra 1896 satt i gang i samarbeid med Bergen kommune. Bygget har fått den første helhetlige oppgradering på 120 år: med utskifting

17
kulturhistoriske
bygg

– Troldsalen vil være til inspirasjon for publikum, kulturliv, reiseliv, næringsliv i lang tid fremover

Erna Solberg, Statsminister

av tak, overflatebehandling, utbedring av fuktskader og installasjon av nye sikkerhetssystemer. I 2017 gleder vi oss til å åpne et ombygget KODE 1, et fremtidsrettet praktbygg der fem ganger mer av samlingen vil gjøres tilgjengelig for publikum.

Nye fasadearbeider er gjennomført på Siljustøl, i tillegg er hele taket skiftet ut. Alle komponisthjemmene har fått sikkerhetsoppgraderinger. Museet mottok 4,5 millioner i sikringsmidler fra

Kulturrådet og 3,5 millioner fra Bergen kommune, som i kombinasjon med egne midler skal gi flere av KODEs arenaer et nødvendig sikkerhetsløft. KODE finansierer både i 2015 og 2016 sikkerhetskostnader for mer enn 8 millioner over eget budsjett. I 2015 er det også utarbeidet ROS-analyser og sikringsplaner for alle KODEs arenaer.

KONSERVERING

En viktig avtale.

Konservering av ramme til et hårbroderi fra KODEs samling.

FOTO: Bevaringstjenestene, MuHo

KODE inngikk i 2015 en avtale om konservering med bevaringstjenestene i Salhus. Siden konsolideringen har det vært påpekt at KODE ikke har hatt en tilstrekkelig løsning for konservering, tatt samlingens mangfold i betraktning. Etter en større utredning ble konserveringsavdelingen lagt ned i 2014. I tråd med Fylkeskommunens strategi har KODE, som første norske museum, inngått en avtale om konservering med Bevaringstjenestene ved Museumssentere i Hordaland. KODE oppfatter med dette å ha fulgt tilskuddsgivernes signaler om felles regionale og nasjonale løsninger for konservering.

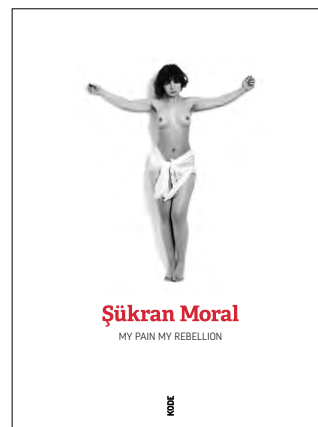
PUBLIKASJONER

KODEs bøker og kataloger i 2015.

Skriible!

Aktivitetsbok for barn.
Produsert og utgitt av KODE.

**Sükran Moral
My Pain My Rebellion**

Utstillingskatalog
Utgitt og produsert av KODE

Nikolai Astrup si magiske verd

Bildebok for barn om Nikolai Astrup - på norsk og engelsk.

Produsert av Helga Anspach, Torunn Myrva, Anne Ree fra KODE, og fotograf Magne Sandnes.
Utgitt av KODE og Orfeus forlag.

Kunst i kamp

Utstillings- og forskningskatalog.
Redaktører: Frode Sandvik (KODE) og Erik Tonning (UiB)

Beyond G(l)aze

Utstillingskatalog.
Redaktør: Gjertrud Steinsvåg
Utgitt sammen med Norwegian Crafts

«Et fantastisk stykke arbeid, og en bok enhver bokhylle med selvrespekt bør inneholde».

Kunst i kamp-katalogen vant gull under Grafills kåring av 2015s vakreste bøker.

FORSKNING

Etablerte nytt forskningscenter.

Nikolai Astrup: Priseld (1914).

Sparebankstiftelsen DNB innvilget i 2015 en førstesum på 10 millioner kroner til et forskningscenter for Nikolai Astrup og koblinger mellom kunst og landskap. Senteret blir en del av KODE og skal gjennom ny forskning og formidling gi et internasjonalt publikum og kommende generasjoner et nært forhold til Astrups kunst. Satsningen skal også resultere i ny forskning på koblingen mellom kunst og landskap.

Forskningsarbeidet skal dra nytte av KODEs allerede eksisterende arbeid med utstillinger, publikasjoner, formidling og aktivitet på digitale flater. Senteret skal drives gjennom et nært samarbeid med Universitetet i Bergen og ha et internasjonalt *advisory board*, blant annet med MaryAnne Stevens, tidligere direktør ved Royal Academy i London. Det er ansatt en førstekon-

servator med doktorgrad på feltet, som skal lede forskningsarbeidet ved senteret.

Som et resultat av KODEs konferanse og utstilling Kunst i kamp, kom i 2015 en engelskspråklig publikasjon som presenterer ny forskning om hvordan nazistene brukte kunst som en del av sitt propagandaapparat under 2. verdenskrig. Forskningsprosjektet omfatter 10 forskere fra 8 ulike institusjoner, som Nasjonalmuseet, University of Missouri og St. John's University i New York. I 2016 planlegges en internasjonal lansering av boken.

Utover forskningsbaserte nettverk deltar direktør og fagstab i en lang rekke øvrige relevante faglige nettverk, seminarer, konferanser og debatter rundt i Norge, som blant annet Senter for Griegforskning ved UiB.

Et eksempel på tysk soldatkunst malt i Norge under krigen, vist i Kunst i kamp. Sebastian Ahlers: Sandviken i Bergen (1943) (Copyright: Deutsches Historisches Museum, Berlin)

–Vi prioriterer et samarbeid med KODE fordi det er et ambisiøst museum som har tydelige planer for videre forskning på Astrups betydning.

Anders Bjørnsen,
Sparebankstiftelsen DNB, til Aftenposten

SAGT OM KODE

«The KODE Museum's collection is impressive»

New York Magazine

«Barna studerer bildene, kommenterer og diskuterer. Når så jeg sist et voksent publikum fortape seg i kunst på denne måten?»

Sigrun Hodne,
Morgenbladet, om Drømmedryss.

«Kunst i kamp er enestående i museumssammenheng»

Kjetil Røed,
Aftenposten, om Kunst i kamp.

«Vi lever i en sterkt visuell verden. Derfor må den visuelle kunsten ha en sentral posisjon i kulturlivet og samfunnsdebatten.»

Karin Hindsbo,
Aftenposten.

«KODE i Bergen har klart å skaffe inn store midler til museet og er et glitrende eksempel på en stiftelse som fungerer meget bra»

Thorhild Widvey,
tidl. kulturminister.

«I Troldsalen hadde jeg min debut som pianist i en alder av 17 år. Fremdeles gir stedet meg en følelse av at her kan alt skje»

Leif Ove Andsnes

KOMMUNIKASJON

Et synlig og tilgjengelig museum.

Totalt fikk museet 1941 oppslag i nasjonal presse i 2015. Det er en økning på 10% sammenlignet med fjoråret og gjør KODE til en av de mest synlige kulturinstitusjonene i Norge. I tillegg kommer nærmere 150 internasjonale omtaler.

2015 besøkte 226 148 museets nettsider i løpet av året, en økning på 15% sammenlignet med 2014.

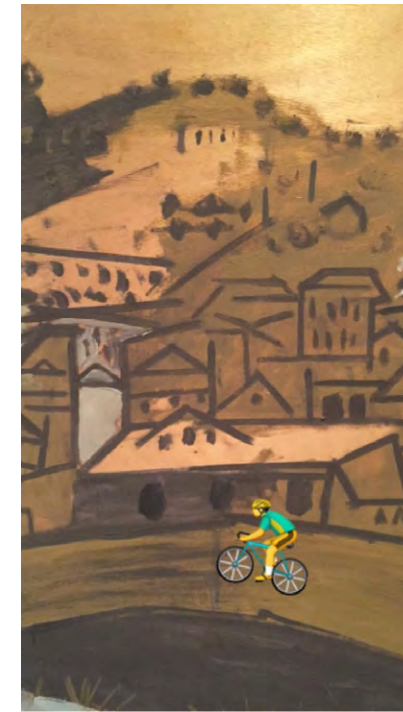
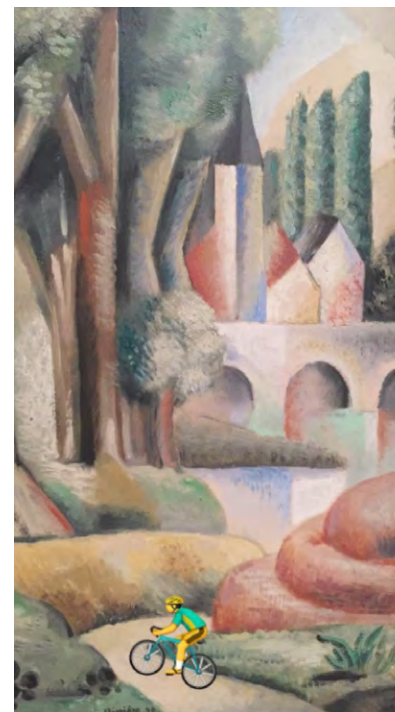
På sosiale medier (Facebook, Instagram, Twitter) fikk museet samlet sett 46% flere følgere dette året.

226 148

antall besøkende på nettsidene

– KODE går i bresjen og våger å tenke nytt i en ganske tradisjonell bransje.

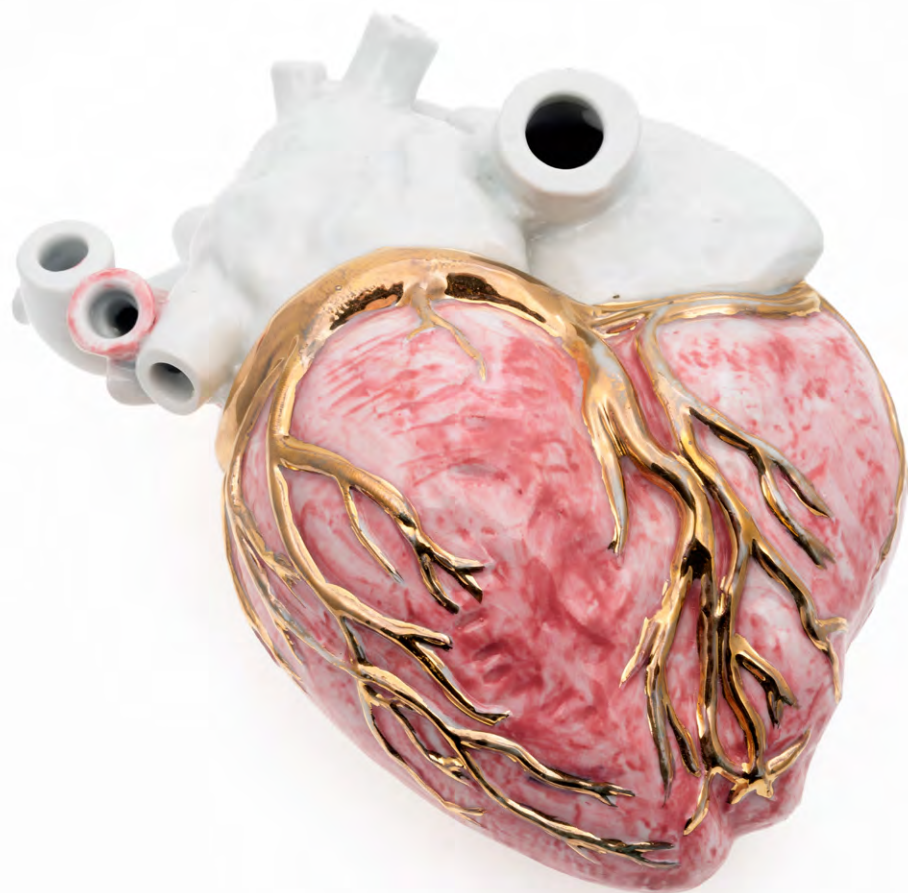
Cecilie Staude, høyskolelektor ved Handelshøyskolen BI og ekspert på sosiale medier, til Aftenposten

KODE ble dessuten i 2015 landets første kulturinstitusjon på Snapchat, som nå har om lag 2 millioner brukere bare i Norge. Å være i front med sosiale medier er viktig for KODE. Dette er et strategisk satsningsområde for å nå nye publikumsgrupper, også internasjonalt, og det ble i 2015 rekruttert inn spisskompetanse på sosiale medier i organisasjonen.

Museet og direktør Karin Hindsbo jobber bevisst med å løfte debattene ut av museumssalene og inn i offentligheten, blant annet gjennom faste spalter i Aftenposten og Morgenbladet. Slik arbeider KODE hele tiden bevisst og strategisk med å sette agenda, åpne samtalen om kunst og musikk, og aktualisere museumsdriften.

over
2000
presseoppslag

Feng Feng: objekt fra installasjonen
Feast (2008), vist som del av Beyond G(l)aze.

ØKONOMI

ÅRSREGNSKAP 2015

KODE, KUNSTMUSEENE I BERGEN
Organisasjonsnummer: 990 269 343

RESULTATREGNSKAP

DRIFTSINTEKTER OG DRIFTSKOSTNADER	Note	2015	2014
Billettinntekter, salgsinntekter m.m		15 260 615	13 970 015
Offentlige tilskudd	3	75 648 918	74 178 918
Leieinntekter		1 820 147	2 889 720
Annen driftsinntekt		7 437 162	6 256 625
Sum driftsinntekter		100 166 843	97 295 277
Varekostnad		1 742 473	2 653 766
Lønnskostnad	2	42 470 208	41 004 924
Endring pensjonsforpliktelse	6	2 674 775	0
Ordinære avskrivninger	4	505 662	692 661
Husleie		22 054 562	19 239 047
Kjøp av kunst		0	118 500
Annen driftskostnad	2	34 404 143	31 456 144
Sum driftskostnader		103 851 823	95 165 042
Driftsresultat		-3 684 980	2 130 236
FINANSINTEKTER OG FINANSKOSTNADER			
Annen renteinntekt		382 120	490 812
Annen finanskostnad		72 930	27 707
Resultat av finansposter		309 190	463 105
Ordinært resultat før skattekostnad		-3 375 790	2 593 340
Skattekostnad	8	124 024	233 508
Årsresultat		-3 499 814	2 359 832
OVERFØRINGER			
Avsatt til annen egenkapital		-3 499 814	2 359 832
Sum overføringer		-3 499 814	2 359 832

BALANSE

EIENDELER	Note	2015	2014
ANLEGGSMIDLER			
VARIGE DRIFTSMIDLER			
Permanente utstillinger	4	999 269	1 427 526
Vannledning Lyseøen	4	84 601	118 658
Maskiner, inventar og utstyr	4	210 013	144 261
Sum varige driftsmidler		1 293 882	1 690 445
FINANSIELLE ANLEGGSMIDLER			
Egenkapitalinnskudd KLP		330 236	283 516
Andre langsiktige fordringer		11 412	11 358
Sum finansielle anleggsmidler		341 648	294 874
Sum anleggsmidler		1 635 530	1 985 319
OMLØPSMIDLER			
Varebeholdning		1 916 971	2 052 108
FORDRINGER			
Kundefordringer		1 005 933	1 050 768
Andre kortsiktige fordringer		3 426 247	2 099 650
Sum fordringer		4 432 180	3 150 418
Bankinnskudd, kontanter o.l.	5	21 157 005	24 758 546
Sum omløpsmidler		27 506 156	29 961 072
Sum eiendeler		29 141 686	31 946 390
EGENKAPITAL OG GJELD			
INNSKUTT EGENKAPITAL			
Grunnkapital		200 000	200 000
Sum innskutt egenkapital		200 000	200 000
OPPTJENT EGENKAPITAL			
Annen fri egenkapital		-11 602 312	-8 102 498
Sum opptjent egenkapital		-11 602 312	-8 102 498
Sum egenkapital	9	-11 402 312	-7 902 498

GJELD			
Avsetning for forpliktelses			
Pensjonsforpliktelses	6	15 431 580	12 756 805
Sum avsetning for forpliktelses		15 431 580	12 756 805
TILSKUDD SPESIELLE FORMÅL			
Mottatte bundne tilskudd	7	14 849 485	17 077 846
Sum tilskudd spesielle formål		14 849 485	17 077 846
KORTSIKTIG GJELD			
Leverandørgjeld		2 151 606	2 597 633
Betalbar skatt	8	92 808	220 000
Skyldig skattetrekk og offentlige avgifter		2 617 983	3 090 361
Skyldige feriepenge og lønn		3 504 848	3 886 433
Annen kortsiktig gjeld		1 895 688	219 811
Sum kortsiktig gjeld		10 262 933	10 014 238
Sum gjeld		40 543 998	39 848 889
Sum egenkapital og gjeld		29 141 686	31 946 390

Bergen, 26.02.2015

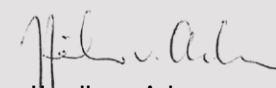
Styret i KODE Kunstmuseene i Bergen

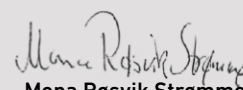
Tørgen Ødegaard
Styreleder

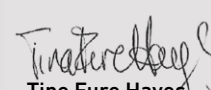
Ruth Brudvik
Nestleder

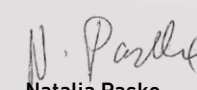
Henrik von Achen
Styremedlem

Mona Røsvik Strømme
Styremedlem

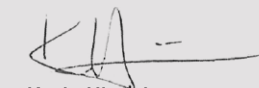
Tine Fure Hayes
Styremedlem

Natalia Pasko
Styremedlem

Åsta Otteren Ellingsen
Styremedlem

Karin Hindsbo
Direktør

NOTER

Note 1 Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven og god regnskapsskikk. Stiftelsen har tidligere år avlagt årsregnskap etter unntaksreglene for små foretak. Årsregnskap for 2015 er avlagt etter regnskaplovens hovedregler. Regnskapsprinsippene er beskrevet nedenfor.

Driftsinntekter og kostnader

Billettinntekter, salgsinntekter m.m, leieinntekter og andre driftsinntekter inntektsføres når de er opptjent. Driftstilskudd inntektsføres i det året tilskuddet er gitt for. Øremerkede tilskudd og gaver inntektsføres i takt med fremdrift på prosjektene.

Kostnader medtas etter sammenstillingsprinsippet, det vil si at kostnader medtas i samme periode som tilhørende inntekter inntektsføres.

Omløpsmidler/kortsiktig gjeld

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter normalt poster som forfaller til betaling innen ett år etter balansedagen, samt poster som knytter seg til varekretslopet. Omløpsmidler vurderes til laveste verdi av anskaffelseskost og antatt virkelig verdi.

Anleggsmidler/langsiktig gjeld

Anleggsmidler omfatter eiendeler bestemt til varig eie og bruk. Anleggsmidler er vurdert til anskaffelseskost. Varige driftsmidler balanseføres og avskrives over driftsmidlets økonomiske levetid. Varige driftsmidler nedskrives til virkelig verdi ved verdifall som forventes ikke å være forbigående. Nedskrivningen reverseres når grunnlaget for nedskrivningen ikke lenger er til stede. Gjeld som forfaller senere enn et år etter regnskapsperiodens utløp er oppført som langsiktig gjeld.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer oppføres til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av en individuell vurdering av de enkelte fordringene. I tillegg gjøres det for øvrige kundefordringer en uspesifisert avsetning for å dekke antatt tap.

Varelager

Varelager er vurdert til det laveste av anskaffelseskost for innkjøpte varer og netto salgsverdi.

Skatt

Deler av stiftelsens leieinntekter er skattepliktige. Skattekostnaden består av betalbar skatt.

Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet etter den indirekte metode. Kontanter og kontantekvivalenter omfatter kontanter, bankinnskudd og andre kortsiktige likvide plasseringer.

Note 2

Lønnskostnader, antall ansatte, godtgjørelser etc

	2015	2014
Lønninger og feriepenger	34 116 540	32 803 294
Styrehonorar	250 520	244 113
Arbeidsgiveravgift	5 202 205	4 979 596
Lønnsrefusjoner	-1 189 682	-1 717 645
Premie kollektiv pensjonsforsikring	3 745 883	4 314 705
Andre personalkostnader	344 743	380 860
Sum	42 470 208	41 004 924

Antall gjennomsnittlige årsverk for 2015 utgjør 60,09.

Ytelser til ledende personer:

Lønnsinnberettet for inntektsåret 2015 for direktør utgjør kr. 1 131 119,- .

Styrehonorar er utbetalt med kr. 250 520,-.

Revisjonshonorar for 2015 utgjør kr. 164 900,- eks mva, herav kr. 39 600,- for konsulentbistand.

Stiftelsen er forpliktet til å ha tjenestepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenestepensjon.

Stiftelsen har pensjonsavtaler som oppfyller kravene i loven.

Note 3 Offentlige tilskudd

	2015	2014
Tilskudd fra staten	19 966 000	19 599 000
Tilskudd fra Hordaland fylkeskommune	3 555 000	3 474 000
Tilskudd fra Bergen kommune	52 127 918	51 105 918
Sum	75 648 918	74 178 918

Note 4

Spesifikasjon av anleggsmidler

	Vannledning Lysøen	Maskiner/ inventar/ utstyr
Anskaffelsesverdi 01.01	340 571	2 477 787
Tilgang i året	0	109 100
Avgang	0	0
Anskaffelsesverdi 31.12	340 571	2 586 887
Mottatt investeringstilskudd	0	986 152
Akk. avskrivninger	255 970	1 390 722
Bokført verdi 31.12	84 601	210 013
Årets ordinære avskrivning	34 057	43 348

Note 5

Bundne midler

Av selskapets likvider utgjør kr. 1 278 371,- bundne midler.

Note 6 Pensjonsforpliktelser

Kunstmuseene i Bergen har pensjonsavtaler gjennom Kommunal Landspensjonskasse og Bergen Kommunale Pensjonskasse, samt Avtalefestet pensjon. Pr. 31.12.15 var 87 ansatte med i ordningene.

Balanseført pensjonsforpliktelse fremkommer på følgende måte:	2015	2014
Brutto påløpt pensjonsforpliktelse	60 689 052	58 983 325
Pensjonsmidler	43 839 663	40 563 017
Netto forpliktelse før arb.avgift	16 849 389	18 420 308
Arbeidsgiveravgift	2 375 764	2 597 264
Netto forpliktelse inkl. aga	19 225 153	21 017 572
Ikke resultatført aktuarielt gevinst eks. aga	-3 324 778	-7 329 936
Ikke resultatført aktuarielt gevinst aga	-468 795	-1 020 831
Balanseført netto forpliktelse	15 431 580	12 756 805
Herav balanseført arbeidsgiveravgift	1 906 969	1 576 433
Økonomiske forutsetninger	2015	2014
Diskonteringsrente	2,50%	2,30%
Lønnsvekst	2,50%	2,75%
G-regulering	2,25%	2,50%
Pensjonsregulering	1,48%	1,73%
Forventet avkastning	3,30%	3,20%
Agasats	14,10%	14,10%
Amortiseringstid	15	15
Korridorstørrelse	10,00%	10,00%

Note 7 Tilskudd spesielle formål

Posten "Tilskudd spesielle formål" inneholder tilskudd motatt i 2015 eller tidligere, hvor prosjektet ikke er gjennomført eller hvor tilskuddet skal overføres andre kostnadsbærere.

	2015	2014
"Universell utforming"	89 420	89 420
"Villa" Lysøen	49 467	369 637
Troldsalen del II	0	3 599 701
Lysøen "Buen"	250 000	250 000
"Kunstlab" bokstøtte	0	30 000
"BGFF"	250 000	250 000
"WC Siljustøl"	150 000	150 000
"Bryllup og fest" sølvsamlingen	118 118	118 118
"Edvard Grieg piano Competition"	60 706	60 706
"Kampen om kvaliteten" Ny fast utstilling i KODE 1	448 605	448 605
"Breivik og kongedørene" nye dører KODE 1	200 000	200 000
Sikringsmidler fra kulturrådet	181 977	387 000
Zhongkun group	9 440 983	9 440 983
Bokprosjekt fra fylket	25 000	25 000
"Digitalisering Siljustøl"	100 000	100 000
"Inngangsparti KODE 4"	171 500	171 500
"Ungdom"	0	30 000
Støtte til internasjonal markedsføring. Edv Grieg piano Konkurransen	100 000	100 000
Prosjekt "249695-8106" Fylket	0	40 000
"Gaveforsterkning Troldsall II"	0	608 957
Børs legat kunst	310 001	310 001
Grans legat formidling	298 215	298 215
Ny perm.utst. Kode 1	240 500	0
Gaveforsterkningsordning Kinamidler	1 921 990	0
Den Vestlandske Kunstindustriforening	200 000	0
KUD - ROS Analyse	243 000	0
Sum	14 849 485	17 077 846

Note 8 Skatt

Stiftelsen er skattepliktig for deler av leieinntektene.

Skattekostnad i resultatregnskapet fremkommer på følgende måte:

Skattekostnad i resultatregnskapet fremkommer på følgende måte:

For lite avsatt skatt 2014	31 216
Beregnet skatt 2015	92 808
Skattekostnad i resultatregnskapet	124 024

Note 9 Endring i egenkapitalen

Endring i egenkapital gjennom året	Grunnkapital	Annen egenkapital	Sum
Egenkapital 01.01.	200 000	4 654 307	4 854 307
Balanseføring pensjonsforpliktelse		-12 756 805	-12 756 805
Sammenligningstall 2014	200 000	-8 102 498	-7 902 498
Årets resultat		-3 499 814	-3 499 814
Egenkapital 31.12.	200 000	-11 602 312	-11 402 312

Note 10 Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet etter den indirekte metode. Kontanter og kontantekvivalenter omfatter kontanter, bankinnskudd og andre kortsiktige likvide plasseringer.

Stiftelsen har trekkrettigheter på kr 1 000 000,-. Stiftelsen har ikke benyttet trekkrettigheter pr. 31.12.15.

Note 11 Sammenligningstall

Stiftelsen har tidligere år avlagt årsregnskap etter unntaksreglene for små foretak. Årsregnskap for 2015 er avlagt etter regnskaplovens hovedregler.

Egenkapitaleffekten av balanseføring av ytelsepensjon er innarbeidet i sammenligningstall. Endring av pensjonsforpliktelse i 2015 er bokført over resultatregnskapet.

I henhold til Forskrift til utfylling og gjennomføring mv. av regnskaploven av 17.17 1998 nr 56 § 1-6-3 har stiftelsen i overgangsåret valgt å ikke utarbeide sammenligningstall for kontantstrømoppstillingen.

KODE   / kodebergen
KODEBERGEN.NO